

**RADA GMINY
WAGANIEC**

Załącznik
do Uchwały nr XXXVII/217/10
Rady Gminy Waganiec
z dnia 23 lipca 2010 r.

**PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ
DLA GMINY WAGANIEC
NA LATA 2010 - 2018**

I. WPROWADZENIE

Program Aktywności Lokalnej dla gminy Waganiec wskazuje na problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnych i grup społecznych oraz wyznacza kierunek działań, mających na celu poprawę sytuacji w tym zakresie i określa mechanizmy wzmacniające efektywność zmian.

Przyjęte w Programie Aktywności Lokalnej koncepcje są zgodne z założeniami zawartymi w dokumentach strategicznych, takich jak m.in.:

- Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Waganiec na lata 2008-2013,
- Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2007-2020,
- Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015,
- Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski,
- Narodowa Strategia Rozwoju na lata 2007-2013,
- Strategia Polityki Społecznej 2007-2013,
- Narodowa Strategia Spójności,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013.

W dokumentach tych zakłada się realizację działań służących rozwojowi społeczno-gospodarczemu kraju, a co za tym idzie podniesienie poziomu i jakości życia obywateli. Ważnym elementem w tym zakresie jest budowanie zintegrowanych społeczności, w których każda osoba i rodzina będzie mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, w trudnych sytuacjach uzyskiwać niezbędną pomoc i wsparcie ze strony wspólnoty oraz działających w jej ramach instytucji i organizacji. Konieczne, zatem jest wspieranie samoorganizacji społeczności lokalnych oraz budowanie i wzmacnianie ich obywatelskiej świadomości. Podkreśla się znaczenie kapitału ludzkiego, czyli zasobu wiedzy, umiejętności i potencjału, w który jest wyposażony każdy człowiek oraz społeczność, jako całość. Dzięki temu podmioty te są zdolne nie tylko do pracy, ale także do wprowadzania zmian w otoczeniu oraz kreowania nowych rozwiązań.

Z kapitałem ludzkim ściśle związany jest kapitał społeczny oznaczający zasoby umiejętności, informacji, kultury, wiedzy i kreatywności jednostek oraz związki pomiędzy ludźmi i organizacjami. Kapitał społeczny, jest zatem sumą kapitałów jednostkowych, która powinna być wykorzystywana i pomnażana przez wszelkie instytucje oraz jednostki samorządowe.

Kluczowym wyzwaniem jest przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, które zgodne z Narodową Strategią Integracji Społecznej oznacza brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich. Są to m.in.: publiczna edukacja, pośrednictwo pracy, ochrona pracy, transport publiczny i publiczny sektor mieszkaniowy, administracja publiczna, sektor pozarządowy i organizacje polityczne, rynek pracy, rynek dóbr konsumenckich, rynek usług telekomunika-

cyjnych, bankowych, prywatna własności i przedsiębiorczość.

Wykluczenie społeczne najprościej mówiąc oznacza wyłączenie z życia społecznego. Jest to zjawisko szczególnie niepokojące w naszym kraju, ponieważ ze względu na sytuację społeczno-ekonomiczną zagraża wielu osobom i grupom społecznym.

Priorytetowe działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu, zgodnie z wymienionymi powyżej dokumentami powinny być ukierunkowane na:

- ograniczenie obszarów skrajnego ubóstwa,
- rozbudowywanie świadczeń wspierających aktywność,
- promocję działań prospołecznych,
- wspieranie rozwoju różnych form aktywizacji zawodowej, zdrowotnej, edukacyjnej i społecznej mieszkańców, w tym w szczególności osób korzystających z pomocy społecznej,
- wspieranie lokalnych inicjatyw obywatelskich,
- upowszechnianie kształcenia ustawicznego,
- ułatwienie dostępu do poradnictwa i informacji,
- zwiększenie aktywności lokalnych instytucji i organizacji oraz podejmowanie przez nie współpracy na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów (rozwój lokalnych partnerstw),
- wspieranie rozwoju podmiotów gospodarki społecznej.

" PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ dla gminy Waganiec na lata 2010-2018" jest niezbędnym dokumentem do realizacji projektów systemowych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wagańcu w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki - Priorytet VII - Promocja integracji społecznej, Podziałanie 7.1.1 - Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.

II. CELE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Głównym celem Programu Aktywności Lokalnej jest zwiększenie aktywności mieszkańców wsi, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym we wszystkich obszarach życia społecznego, w tym także rynku pracy oraz zwiększenie ich potencjału rozwojowego.

Wśród celów szczegółowych należy wymienić :

- zwiększenie wiedzy na temat potrzeb i problemów grup i społeczności,
- zapobieganie marginalizacji osób i rodzin poprzez wyrównywanie szans dla grup marginalizowanych m.in. osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, młodzieży, która wcześniej zakończyła edukację, czy też była wychowywana poza rodziną biologiczną, osób starszych,
- zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego,
- wypracowanie modelu działań środowiskowych opartych na współdziałaniu różnych instytucji i organizacji oraz mieszkańców,
- prowadzenie działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, aktywizacyjnym i integracyjnym,
- zwiększenie aktywności mieszkańców oraz ich świadomości obywatelskiej,

- zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych, w szczególności w przypadku osób pozostających poza rynkiem pracy, promowanie postaw prospołecznych.

III. GRUPY DOCELOWE - ODBIORCY PROGRAMU

Program Aktywności Lokalnej będzie skierowany do:

- poszczególnych społeczności lokalnych, czyli osób mieszkających na pewnej przestrzeni obejmującej obszar gminy: osiedla, wsi, mieszkańców bloku czy nawet kilku rodzin mieszkających w okolicy. Może to być również środowisko grupy zawodowej lub społecznej.
- osób wykluczonych społecznie oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia - czyli różnych grup społecznych, w świetle zdiagnozowanych potrzeb.

IV. SPOSÓB I METODY REALIZACJI PROGRAMU

Ze względu na wielość grup i społeczności oraz różnorodność występujących w nich problemów Program będzie realizowany poprzez przygotowywane co roku szczegółowe projekty aktywności lokalnej skierowane do najbardziej potrzebujących grup społecznych.

Szczegółowe projekty będą opierały się na opracowanej diagnozie potrzeb i adresowane będą do danej grupy, społeczności lokalnej, która w danym okresie będzie wymagała wsparcia ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wagańcu.

W ramach programu przewiduje się zastosowanie:

- 1). środowiskowej pracy socjalnej - działania realizowane przez pracownika socjalnego lub inną osobę, mającym na celu pomoc osobom i rodzinom w środowisku we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,
- 2). instrumentów aktywnej integracji - zespół instrumentów o charakterze aktywizacyjnym, z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, które zawarte są w „Zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”, w tym praca z rodziną metodą „Konferencja Grupy Rodzinnej”;
- 3). działań o charakterze środowiskowym - inicjatywy integracyjne obejmujące:
 - przygotowanie i wspieranie działań indywidualnych i programów środowiskowych np. spotkania z grupami docelowymi, wydanie publikacji,

- edukację społeczną i obywatelską, w tym organizowanie spotkań, konsultacji, działań edukacyjnych i debat społecznych mieszkańców,
- organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym czy turystycznym,
- inne instrumenty działania o charakterze integracyjnym wynikające np. z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, o przeciwdziałaniu narkomanii, rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

V. ZAKŁADANE REZULTATY

- Zdiagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych oraz grup, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Wzrost kompetencji i aktywności mieszkańców oraz poziomu ich zaangażowania w życie społeczne, w tym także aktywności na rynku pracy.
- Stworzenie płaszczyzny angażowania mieszkańców w procesie rozwiązywania indywidualnych i lokalnych problemów.
- Zintegrowanie społeczności lokalnych i grup społecznych.
- Wzrost zaangażowania lokalnych instytucji oraz organizacji i podejmowanie przez nie wspólnych działań na rzecz społeczności lokalnych oraz grup społecznych (lokalne partnerstwa).
- Podwyższenie jakości działań środowiskowych, w tym zainicjowanie nowych form i metod pracy dostosowanych do potrzeb oraz możliwości grup i społeczności.
- Zmiana postaw społeczności lokalnych wobec osób i grup defaworyzowanych.

VI. RELIZATORZY PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wagańcu
- Urząd Gminy w Wagańcu
- Placówki służby zdrowia, edukacyjne, kulturalne i sportowe
- Inne jednostki organizacyjne i pomocnicze
- Lokalny biznes
- Media

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Do podstawowych źródeł finansowania działań podejmowanych w ramach Programu Aktywności Lokalnej należy zaliczyć:

- środki unijne - Program Opeacyjny Kapitał Ludzki - projekty systemowe dla ośrodków pomocy społecznej,
- środki własne gminy,
- środki własne podmiotów zaangażowanych w działania w ramach poszczególnych projektów aktywności lokalnej,
- sponsorzy.

VII. ZASADY MONITOROWANIA I EWALUACJI PROGRAMU

Monitoring i ewaluacja będą prowadzone na bieżąco przez realizatorów Programu Aktywności Lokalnej, które będą realizowane na rzecz konkretnych grup społecznych lub społeczności lokalnych. Celem będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek rozbieżności między założeniami, a rezultatami na bieżąco będą przygotowywane sprawozdania z działań realizowanych w ramach Programu Aktywności Lokalnej, które zostaną przedstawione w corocznym sprawozdaniu z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wagańcu.

Po zakończeniu realizacji Programu Aktywności Lokalnej zostanie przygotowany raport końcowy podsumowujący całość podejmowanych działań. Będzie w nim dokonana ocena zrealizowanych przedsięwzięć oraz rezultatów, jakie one przyniosły. Wskazane zostaną także te metody i formy działań, które powinny być kontynuowane w latach następnych.

Niniejszy dokument został opracowany przez:
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wagańcu

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Monika Szejna
mgr Monika Szejna